

ضرورت ارائه قواعد فقهی بر اساس سیره اجتماعی ائمه(ع)

یک پژوهشگر فلسفه، سبک زندگی را حوزه میان فردی و اجتماعی خواند و گفت: سبک زندگی یک قانون نانوشته و عرفی از چگونگی الگوهای رفتاری است...

سبک زندگی حوزه میان فردی و اجتماعی است/ ضرورت ارائه قواعد فقهی بر اساس سیره اجتماعی ائمه(ع)
یک پژوهشگر فلسفه، سبک زندگی را حوزه میان فردی و اجتماعی خواند و گفت: سبک زندگی یک قانون نانوشته و عرفی از چگونگی الگوهای رفتاری است که باید ماهیت آن را شناخت و بعد به تبیین علمی آن پرداخت و با مقوله ای مثل سبک زندگی و یا مهندسی فرهنگی باید یک برخورد علمی و محققانه - نه الزاما به معنای آکادمیک - داشته باشیم یعنی اگر رهبری احساس ضرورت می کنند و این مفاهیم را مطرح می کنند بلافاصله بعد از بیانات ایشان، برخورد تبلیغاتی نکنیم. حجت الاسلام مهدی همزاده ابیانه که اخیرا کتابی را با عنوان «#171؛ درآمدی بر سبک زندگی دانشجوی انقلابی»، به همت پژوهشکده باقرالعلوم(ع) به بازار نشر ارائه داده است، در گفتگو با خبرنگار مهر درباره چگونگی شکل گیری این کتاب گفت: در پاییز 88 در قم در پژوهشکده باقرالعلوم(ع) ذیل پروژه اصلی «#171؛ اصول و مبانی سبک زندگی شیعه معاصر ایرانی»، چند پروژه وجود داشت که یکی از آنها سبک زندگی دانشجوی انقلابی بود و منظور فعالان فرهنگی دانشگاه و دانشجویانی بودند که دغدغه پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی را بر اساس رهنمودهای امام و رهبری دارند.

وی افزود: قبل از اینکه به حوزه وارد شوم، حدود 12 سال پیش در دانشگاه یکسری مسائل و معضلاتی را می دیدم که به الگوی سبک زندگی بر می گردد و بعد از ورود به حوزه و در سلک طلبگی نیز می دیدم که آن مشکلات - هرچند ممکن است اثر آن شناخته شده نباشد - بسیار تأثیرگذار وجود دارد؛ لذا پروژه «#171؛ سبک زندگی دانشجوی انقلابی» را با هدف ارائه راهکارهایی بر عهده گرفتم. در گروه پروژه ای که با حضور جمعی از محققان تشکیل شد سبک زندگی در کنار تربیت و مهندسی فرهنگی کلان پروژه هایی بودند که برای ساماندهی مباحث تمدنی برنامه ریزی شدند.

وی افزود: سبک زندگی را که شروع کردیم یک بخشی از آن مباحث نظری بود یعنی به مباحث جامعه شناسی مراجعه کردیم و دیدیم آن تعاریف آنچنان نمی تواند لاقل برای گروه دانشجوی مباحث کارآمدی باشد و بیشتر محور آن الگوی مصرف و فراغت و ... است و اگر بخواهند فاکتورهایی را در نسبت مثلا الگوی مصرف یا الگوی فراغت بسنجند این فاکتورها، فاکتورهای معین و جبری هستند مثل سطح تحصیلات، جنسیت، تحصیلات خانوادگی و ... که همه از اراده فرد خارج است. به همین دلیل با توجه به این گروه تصرفاتی در تعریف انجام دادیم و در مقدمه کتاب عنوان شده است که نظام الگوهای رفتاری برای ما سبک زندگی است و زندگی این گروه از دانشجویان را به پنج حوزه فرهنگی - سیاسی، معرفتی، معنوی، علمی - درسی و شخصی - خانوادگی تقسیم کرده ایم و ضریب دهی به فعالیت در هر حوزه، نظام الگوی رفتاری می شد و بسته برنامه های ویژه هر حوزه را نیز تعریف کردیم مثلا بسته برنامه فعالیت تشکیلاتی، بسته برنامه عبادی و یا بسته برنامه معرفتی داریم که در بخش راهکارها آمده است.

همزاده با اشاره به تجربیات خود در حوزه و دانشگاه تصریح کرد: پس از چند سال تحقیق به این نتیجه رسیدیم که در حوزه سبک، ما باید یک الگوی مادر داشته باشیم که حاوی اصول و مبانی شیعه معاصر ایرانی است که هنوز صنف بندی نشده است؛ یعنی برای هر انسان شیعه ایرانی معاصر یکسری مشترکات سبک زندگی وجود دارد که ما در این پروژه بررسی می کنیم و بعد برای هر صنفی تحقیق مجزا صورت می گیرد مثلا دانشجوی انقلابی، طلبه پیشرو، مدیران میانی و ... برای هر کدام علاوه بر اشتراکات، مختصاتی را در نظر می گیریم.

وی افزود: با مقوله ای مثل سبک زندگی و یا مهندسی فرهنگی باید یک برخورد علمی و محققانه - نه الزاما به معنای آکادمیک - داشته باشیم یعنی اگر رهبری احساس ضرورت می کنند و این مفاهیم را مطرح می کنند بلافاصله بعد از بیانات ایشان، برخورد تبلیغاتی نکنیم. عموما این برخوردها محققانه نیست؛ سبک زندگی با اخلاق با عقاید و با فقه مصطلح امروزی تفاوت دارد. سبک زندگی حوزه میانی بین فرد و اجتماع است و تحقق اجتماعی دارد و یک روال پذیرفته شده جمعی و یک فرهنگ عمومی پذیرفته شده و یک قانون نانوشته و عرفی از چگونگی الگوهای رفتاری است که باید ماهیت آن را شناخت و بعد به تبیین علمی آن پرداخت.

نویسنده کتاب «#171؛ ریزش shy&ها و رویش shy&ها در بین خواص صدر اسلام» تصریح کرد: درست است اخلاق، فقه، اعتقادات و ... به تحقق مفهوم سبک زندگی اسلامی - ایرانی در خارج کمک می کند اما آن چیزی که الان در خارج به عنوان سبک زندگی ارائه می شود غیر از مباحثی است که ما آن را کهنه کردیم و حالا آن را با روکش جدید بعضا ارائه می کنیم.

وی در پاسخ به این سؤال که ذیل کدام علم اسلامی می توان به سبک زندگی پرداخت؟ گفت: علم فقه باید بیاید اما نه فقه فردی و یا این رساله توضیح المسائل که البته شریف و لازم است اما این معادل سبک زندگی مورد نظر نیست. سبک زندگی باید بر اساس سیره

اجتماعی و الگوهای رفتاری ائمه معصوم(ع)، قواعد فقهی متناسب در بیاورد و بتواند پدیده های اجتماعی را تبیین کند و مصالح و مفاسد جمعی و بایدها و نبایدهای جمعی و نه صرفاً فردی را استنباط کند و این شاید حتی به تکامل هایی در اصول فقه و روش اجتهاد هم نیاز داشته باشد.

حجت الاسلام همزاده در پاسخ به این سؤال که آیا کتبی که در برگیرنده مؤلفه های مورد نظر در سبک زندگی اسلامی- ایرانی باشد تا کنون منتشر شده است؟ گفت: از آنجا که این بحث جدیدی در ایران است، نمی شود به یک محصول تولید شده اشاره کرد. البته تلاشهایی صورت گرفته است اما هنوز اثری که تبیین واحد و مورد اتفاق اکثریت محققان این عرصه باشد، منتشر نشده است، اثری که روشهای استنباط احکام و دستورات سبکی را از متون و تراث علمی و دینی ما کشف کرده باشد و نمونه هایی از این دستورات را با همان روشی که کشف کرده است، هنوز ما به دست نیاوردیم و به نظر نمی آید این مسئله با یک تحقیق و کتاب سامان بگیرد بلکه مجموعه ای از تحقیقات و کتابها باید گام به گام پیش بروند تا به آن الگوی مناسب در سبک زندگی دست یابیم.

به گزارش مهر، شرکت چاپ و نشر بین الملل با همکاری انتشارات پژوهشکده باقرالعلوم (ع)، «کتاب درآمدی بر سبک زندگی دانشجوی انقلابی» به قلم مهدی همزاده ابیانه را در 259 صفحه و با شمارگان 340 نسخه و با قیمت 12500 تومان، روانه بازار کتاب کرده است.